

Sygn. akt III CZ 54/12

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Maria Szulc

SSA Andrzej Niedużak (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa D. M.

przeciwko K. B., A. B.

i A. B. - następcom prawnym M. B.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 sierpnia 2012 r.,

zażalenia powódki na postanowienie o kosztach zawarte

w wyroku Sądu Okręgowego

z dnia 15 marca 2012 r.,

**oddala zażalenie i wniosek o przyznanie kosztów
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce
w postępowaniu zażaleniowym z urzędu.**

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy oddalił powództwo D. M. o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym. Apelację wniesioną przez pełnomocnika powódki Sąd Okręgowy oddalił, z tym, że uwzględnił zawarte w niej zażalenia kwestionujące wysokość wynagrodzenia przyznanego pełnomocnikowi ustanowionemu dla powódki z urzędu. Sąd Okręgowy oddalił również złożone osobiście przez powódkę, zażalenie na zawarte w punkcie czwartym wyroku orzeczenie o kosztach procesu. Orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego zasądził od powódki na rzecz pozwanego K. B. kwotę 900 zł.

W złożonym zażaleniu, powódka kwestionowała orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego i zarzucając naruszenie art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie wносиła o zmianę wyroku w zaskarżonej części przez odstąpienie od obciążania powódki kosztami procesu. W zażaleniu zawarty był również wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy odwoływał się do argumentów użytych przy rozpoznawaniu zarzutów podnoszonych w apelacji i wskazywał, że zwolnienie strony od kosztów sądowych nie zwalnia jej od obowiązku zwrotu kosztów należnych stronie przeciwnej. Słuszność tego stanowiska potwierdzają wypowiedzi Sądu Najwyższego oraz piśmiennictwo (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., II PZ 34/11, z dnia 26 stycznia 2007 r., V CSK 292/06, z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07 – niepubl.). W judykaturze Sądu Najwyższego podkreśla się brak tożsamości przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych oraz przesłanek przewidzianego w art. 102 k.p.c. nie obciążania strony przegrywającej kosztami należnymi przeciwnikowi. Zastosowanie art. 102 k.p.c. wymaga wystąpienia okoliczności „szczególnie uzasadnionych”. Do kręgu tych okoliczności

należą przede wszystkim fakty związane z samym przebiegiem procesu. Powinny one być oceniane z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego.

Oceniając zażalenie powódki w tym kontekście należy stwierdzić, że nie przytoczono w nim żadnych okoliczności świadczących, iż szczególne względy przemawiają za uwzględnieniem tego zażalenia. Użyta argumentacja jest powierzchowna, przytoczone orzecznictwo Sądu Najwyższego nieadekwatne do realiów rozpoznawanej sprawy. Twierdzenie jakoby Sąd Okręgowy uwzględnił częściowo apelację powódki od wyroku Sądu pierwszej instancji nie ma oparcia w materiałach sprawy. Apelacja została oddalona w całości, uwzględniono natomiast zażalenie na postanowienie w części określającej wysokość wynagrodzenia przyznanego pełnomocnikowi reprezentującemu powódkę z urzędu. Naprowadzone okoliczności przemawiają za przyjęciem, że wniesione zażalenie nie stanowi „pomocy prawnej”, której udzielenie uzasadniałoby przyznanie pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenia przewidzianego przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). W judykaturze Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że sporządzenie przez adwokata ustanowionego dla strony przez sąd, środka odwoławczego z naruszeniem zasad profesjonalizmu wymaganego od adwokata, nie może być uznane za udzielenie pomocy prawnej i nie daje podstaw do przyznania adwokatowi, ze środków Skarbu Państwa, kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2006 r., II PK 242/06, z dnia 22 września 2011 r., V CZ 66/11 – niepubl., z dnia 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999/6/123).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.